

ARCHWILIAD
CYNLLUN DATBLYGU LLEOL NEWYDD (2018-2033)
PEN-Y-BONT AR OGWR

RHESTR O FATERION A CHWESTIYNAU

**M12 (1) Datganiad Sesiwn Gwrandawriad Cyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont
ar Ogwr**

**Mater 12: Dylunio Da a Chreu Lleoedd Cynaliadwy – Dyranriad Strategol ar Dir
i'r Dwyrain o'r Pîl (PLA5 a SP2(5))**

*Mater – A yw'r Safle Datblygu Strategol dyranedig wedi'i seilio'n gadarn ac yn gallu
cyflawni datblygiad preswyl, cymunedol a masnachol newydd dros gyfnod y Cynllun?*

a) Beth yw defnydd presennol y Safle Datblygu Strategol (SDS)?

Mae'r safle'n cwmpasu cyfanswm o tua 100 hectar ac mae wedi'i rannu'n 2 barseil gan aliniad yr A48. Mae'r safle'n codi'n raddol tuag i fyny i ffwrdd o gylchfan yr A48 ac yn cael ei ddefnyddio ar hyn o bryd at ddibenion amaethyddol. Fodd bynnag, cynhaliwyd Arolwg Dosbarthu Tir Amaethyddol manwl (SD168, 2020) a chadarnhaodd nad oedd dim o'r safle'n cael ei ystyried yn Dir Gorau a Mwyaf Amlbwrpas.

b) Beth yw defnydd arfaethedig y SDS?

Mae'r Tir i'r Dwyrain o'r Pîl wedi'i ddyrannu ar gyfer datblygiad cynhwysfawr defnydd cymysg preswyl yn bennaf. Bydd y safle'n darparu tua 2,003 o gartrefi (bydd 15% / 300 o'r rhain yn unedau tai fforddiadwy), gan ymgorffori dwy ysgol gynradd â dau ddsbarth mynediad, cyfleusterau hamdden, man agored cyhoeddus, a chyfleusterau cymunedol priodol a defnyddiau masnachol.

**c) Beth yw'r cyfyngiadau sy'n effeithio ar y safle ac a yw'r cyfyngiadau hyn yn
rhwystrau sylweddol i ddatblygu o fewn cyfnod y Cynllun?**

Nodir y cyfyngiadau sy'n effeithio ar y safle yn yr Atodiad Gweithredu a Chyflawni i'r CDLI newydd, ynghyd â'r Cynllun Cyflawni Seilwaith (SD77, 2022). Fodd bynnag, ni ystyrir bod yr un o'r rhain yn rhwystr sylweddol i ddatblygu yng nghyfnod y cynllun oherwydd bod mesurau lliniaru addas wedi'u nodi. Mae tystiolaeth ategol y safle wedi ystyried yr holl gyfyngiadau i ddangos bod y safle'n gyflawnadwy ac yn hyfyw. Crynhoir y prif gyfyngiadau isod er mwyn hwyluso cyfeiriad:

Cysylltiadau Diogel i Gerddwyr a Beicwyr i'r Pîl

Bydd y datblygiad yn cyflwyno pont newydd i gerddwyr a beicwyr dros y rheilffordd bresennol ac ar hyd yr A48/Ffordd y Pîl i ddarparu cysylltiadau teithio llesol diogel ac i liniaru'r cyfyngiad hwn. Mae dyluniadau pontydd manwl wedi'u drafftio gan RVW Consulting (SD177), mae Network Rail yn cefnogi'r cynnig i adeiladu pont newydd dros y rheilffordd mewn egwyddor ac mae'r Cyngor yn fodlon mabwysiadu a chynnal a chadw'r bont mewn egwyddor (cyfeirier at SD182 Datganiad o Safle, Pont i Gerddwyr a Beicwyr). Mae amcangyfrifon yr holl gostau adeiladu, mabwysiadu, cyfalaf a chynnal a chadw'r bont yn arfarniad hyfywedd annibynnol y safle. Mae hyn yn dangos bod y datblygiad yn hyfyw ar y cam dyrannu ac yn gallu cyllido pont newydd i gerddwyr a beicwyr i sicrhau'r cyfleoedd teithio llesol diogel mwyaf rhwng y safle a'r Pîl.

Lliniaru Traffig

Ystyriodd yr Asesiad Trafnidiaeth Strategol (SD95, 2022) effaith gronnu y dyraniadau arfaethedig ar y rhwydwaith priffyrdd strategol. Fel y crynhoir ym Mhapur Cefndir 24: Asesiad Trafnidiaeth Strategol (SD56), ceir proses liniaru briodol bosibl drwy gyfraniad adran 106 i wella'r rhwydwaith priffyrdd strategol. Ar gyfer Tir i'r Dwyrain o'r Pîl, bydd hyn yn cynnwys gwella signalau ar gyffordd yr A483 Heol y Bont-faen /B4265 Ffordd Ewenni/A473 Langenau Strasse/Stryd Nolton, ynghyd â gwella signalau pellach i signalau'r A473/B4622/Bright Hill. Mae'r mesurau lliniaru hyn wedi'u hystyried fel rhan o'r arfarniadau hyfywedd penodol i'r safle ar gyfer Tir i'r Dwyrain o'r Pîl, gan sicrhau y gellir goresgyn yr holl gyfyngiadau sy'n gysylltiedig â thrafnidiaeth i alluogi'r datblygiad i gael ei ddwyn ymlaen.

Cynlluniau Adleoli Gorsaf Reilffordd y Pîl yn y Dyfodol

Paratowyd astudiaeth ddichonoldeb i archwilio potensial ailddatblygu Gorsaf Reilffordd y Pîl (tua 4.5 milltir i'r gogledd o'r safle) fel hyb trafndiaeth. Byddai hyn yn cynnwys adleoli'r orsaf reilffordd bresennol i'r gogledd o'r safle hwn ac ymgorffori cyfleusterau parcio a theithio estynedig i wella cysylltiadau i Borthcawl fel terfynfa canolog. Er nad yw dyraniad y Tir i'r Dwyrain o'r Pîl wedi'i ysgogi gan y cynlluniau hyn, bydd y dyraniad yn cadw tir i'r gogledd o'r safle ar gyfer cyfleuster parcio a theithio newydd, er mwyn peidio ag atal y cynlluniau hyn rhag cael eu datblygu yn y dyfodol.

Perygl Llifogydd

Mae adolygiad o'r Map Llifogydd newydd ar gyfer Cynllunio yn dangos bod y safle wedi'i leoli'n rhannol ym Mharth Llifogydd 2 a 3 ar hyd ffin ogleddol y parcel dwyreiniol o'r tir. Mae'r uwch-gynllun dangosol wedi ystyried y cyfyngiadau hyn ac wedi lleoli datblygiad yn briodol o'u cwmpas i liniaru perygl llifogydd a sicrhau na fydd datblygiad y safle'n cyd-daro â'r gofynion a nodwyd yn y TAN15 sydd ar ddod.

Capasiti Addysg

Bydd y datblygiad yn creu lleoedd ysgol ychwanegol a gallai peri straen i ysgolion y dalgylch a allai fod yn llawn ar adeg y cais. Felly bydd y datblygiad yn diwallu'r angen am leoedd ysgol ychwanegol y bydd yn eu creu drwy ddarpariaeth ar y safle a chyfraniadau ariannol. Mae'n rhaid i'r datblygiad ddarparu 4.6 hectar o dir i gynnal dwy ysgol gynradd gyda dau ddsbarth mynediad gyda chyfleusterau meithrin ar yr un safle a chlustogfa ychwanegol o 1.1ha ar gyfer ehangu yn y dyfodol. Mae'n rhaid gwneud cyfraniadau ariannol hefyd i ddarpariaeth feithrin, gynradd, uwchradd ac ôl 16 yn unol â gofyniad yr Awdurdod Addysg Lleol, wedi'i gadarnhau drwy adran 106 yn unol â'r Canllawiau Cynllunio Atodol Cyfleusterau Addysgol a Datblygu Preswyl. Nodir y gofynion hyn ym Mholisi Thematig PLA5 ac ystyriwyd cyfraniadau fel rhan o arfarniad hyfywedd annibynnol y safle i ardystio cyflawnadwyedd.

Cyfleustodau

Bydd buddsoddi mewn seilwaith cyfleustodau yn sicrhau y gall y safle gynnal lefel y datblygu arfaethedig. O ran trydan, bydd angen i'r datblygiad ariannu cysylltiadau, gwyriadau ac Is-orsaf Sylfaenol EHV 33/11 kV ar y safle. Bydd angen creu cysylltiadau â'r rhwydwaith nwy hefyd a bydd angen creu cysylltiadau/gwyriadau i alluogi darpariaeth band eang. Cwblhawyd astudiaeth ddichonoldeb, gan gynnwys amcangyfrifon cost angenrheidiol i allu cyflawni'r datblygiad.

Mae Dŵr Cymru wedi dweud yr ymddengys mai'r opsiwn agosaf ar gyfer cysylltiad dŵr budr yw ar y garthffos gyfunol 300mm ar Ffordd yr Eglwys, ger y gyffordd gyda Pill Y Cynffig. Gellid cynnal 200 o anheddau i ddechrau ar y pwynt hwn a bydd angen modelu pellach, ac eto dywedodd Dŵr Cymru nad oedd unrhyw bryderon capasiti sylweddol pellach ac eithrio hyn. Bydd angen tyfu'r rhwydwaith lleol presennol, ynghyd â thynnu dŵr wyneb, i wrthbwysu'r cynnydd sylweddol mewn llif dŵr budr. Fodd bynnag, bydd hyn yn galw am fodlu hydrologig manylach, a fyddai'n cael ei gynnal i gefnogi'r cais cynllunio yn y dyfodol. Byddai hyn hefyd yn hysbysu unrhyw waith atgyfnerthu angenrheidiol i gyflenwi'r safle â dŵr glân.

Mae'r gofynion hyn wedi'u hystyried yn y Cynllun Cyflawni Seilwaith (SD77, 2022). Nid yw'r Grid Cenedlaethol na Dŵr Cymru o'r farn bod unrhyw gyfyngiadau mawr ar allu'r systemau trosglwyddo trydan a nwy a'r seilwaith dŵr a charthffosiaeth i gynnal y datblygiad (cyfeirier at y Datganiadau o Dir Cyffredin perthnasol, SD100 a SD101).

d) O gofio'r cyfyngiadau ac wrth ystyried yr angen i ddarparu tai fforddiadwy, a yw'r SDS yn hyfyw yn economaidd?

Ydy, bu'r safle'n destun profion hyfywedd annibynnol trylwyr ar lefel manylder sy'n ystyrlon ac yn gymesur i arwyddocâd y safle yn y CDLI newydd. Comisiynodd

hyrwyddwr y safle Burrows-Hutchinson Ltd i gynnal Arfarniadau Hyfywedd Ariannol Annibynnol gan ddefnyddio'r Model Hyfywedd Datblygu; dull a gymeradwywyd ar y cyd gan Lywodraeth Cymru, Rhanbarth De-ddwyrain Cymru a Rhanbarth De-orllewin Cymru.

Cynhaliwyd arfarniad cychwynnol penodol i'r safle yn 2021, a sefydlodd y gallai'r safle fodloni gofynion polisi y CDLI newydd arfaethedig yn llawn, a hefyd cyflawni adenillion cystadleuol wedi'u haddasu yn ôl risg y farchnad i'r datblygwr, a gwerth tir sy'n ddigonol i annog perchennog tir i'w werthu ar gyfer y defnydd arfaethedig. Adnewyddwyd yr arfarniad hwn yn ddiweddarach yn 2022 i ystyried newidiadau i werthoedd trosglwyddo tai fforddiadwy, gwerthoedd y farchnad a chostau adeiladu ers yr arfarniad gwreiddiol, ynghyd â manylion o'r uwch-gynlluniau cysyniadol diweddaraf ac argymhellion o'r Asesiad Trafnidiaeth Strategol. Cadarnhaodd yr arfarniad diweddaraf hwn hyfywedd y safle ar sail y dystiolaeth ddiweddaraf, ynghyd â thybiaethau realistig a rhesymol ynglŷn â chostau a gwerthoedd. Cynhaliwyd y ddau arfarniad yn unol â'r dull a ffeirir a nodir yn Llawlyfr Cynlluniau Datblygu Llywodraeth Cymru (Rhifyn 3), yn dilyn ymgynghoriad priodol ar faterion ac egwyddorion allweddol â hyrwyddwr y safle.

Mae'r arfarniadau'n dangos tystiolaeth o allu'r safle i gyflawni 15% o dai fforddiadwy yn unol â'r angen a nodir yn yr Asesiad o'r Farchnad Dai Leol, dwy ysgol gynradd gyda dau ddosbarth mynediad i ddiwallu anghenion addysgol, gwelliannau strategol i'r priffyrdd mewn ymateb i'r Asesiad Trafnidiaeth Strategol a chyfleusterau hamdden yn unol â fframwaith polisi y CDLI newydd. Mae'r arfarniadau wedi dangos hefyd y gall y safle ariannu cysylltiadau teithio llesol uwch ag anheddiad ehangach y Pîl, drwy bont newydd i gerddwyr a beicwyr dros y rheilffordd bresennol ac ar hyd yr A48/Ffordd y Pîl; gofyniad allweddol i ddarparu cysylltiadau teithio llesol diogel rhwng y safle a chanol tref Pen-y-bont ar Ogwr.

Mae'r dystiolaeth hon yn dangos bod y safle'n hyfyw yn ariannol i'w ddatblygu ac ni ystyrir bod unrhyw rwystrau i'w gyflawni, ar ôl ystyried yn llawn y cyfyngiadau penodol i'r safle a'r angen i ddarparu tai fforddiadwy. Cyfeirir at yr Adroddiad ar Arfarniadau Hyfywedd Ariannol Annibynnol o Safleoedd Strategol Posibl (2021) a'r Atodiad Arfarniadau Hyfywedd Ariannol wedi'u Diweddarau – Safleoedd Strategol (2022).

e) A yw nifer arfaethedig yr unedau preswyl yn realistig a chyflawnadwy dros gyfnod y Cynllun?

Ydy, cefnogir y safle gan uwch-gynllun dangosol arfaethedig a chynllun profi safle, a lywiwyd gan lefel ddwysedd yr ystyriwyd ei bod yn ymateb yn fwyaf priodol i gyd-destun penodol y safle. Mae'r Uwch-gynllun wedi'i fireinio i allu meintioli parseli neu ardaloedd datblygu drwy ddefnyddio dwysedd sy'n creu cymeriad a hierarchaeth strydoedd glir. Mae hyn wedi galluogi niferoedd disgwylidig cyffredinol y tai i gael

eu cyfrifo'n gywir, sydd wedi'i feincnodi yn erbyn datblygiadau strategol, cymharol defnydd cymysg wedi'u harwain gan dai yn yr ardal. Bydd y datblygiad yn cynnwys ystod o anheddau amldeiliadaeth ar ddwyseddau sy'n amrywio o 24 o anheddau i bob hectar hyd at 50 o anheddau i bob hectar. Bydd mwyafrif y safle'n cael ei ddatblygu ar ddwysedd o 38 o anheddau i bob hectar, sy'n briodol i alluogi poblogaeth sy'n addas i gefnogi cymysgedd cynaliadwy o ddefnyddiau sydd wedi'u cynnwys mewn cymdogaeth. Cyfeirier at SD174 Uwch-gynllun, SD176 Cynllun Profi Safle a SD173 Adroddiad Atodol yr Uwch-gynllun – Dwysedd.

Mae nifer yr unedau preswyl arfaethedig hefyd yn gyflawnadwy a disgwylir i 970 o anheddau gael eu darparu yng nghyfnod y cynllun. Mae cyfradd y taflwybr tai wedi'i llywio gan dystiolaeth benodol i'r safle o gyflawnadwyedd, hyfywedd a dadansoddiad cyfnodau mewn ymgynghoriad â hyrwyddwr y safle a'r Grŵp Rhanddeiliaid Taflwybr Tai. Yng nghyfarfod diweddaraf y Grŵp Rhanddeiliaid Taflwybr Tai (a gynhaliwyd ar 27/05/2022), nid oedd unrhyw faterion anghytuno yn weddill o ran amseriad a chyfnodau safleoedd yng nghyfnod y cynllun. Yn yr un modd, mae holl hyrwyddwyr strategol y safle yn rhan o Ddatganiad o Dir Cyffredin (SD241, dyddiedig 20/12/2022) sy'n cadarnhau bod yr holl lofnodwyr yn cefnogi'n unfrydol y CDLI newydd ac o'r farn bod y dyraniadau strategol yn gynaliadwy, hyfyw a chyflawnadwy yn unol â'r taflwybr tai a gyflwynwyd.

f) Sut a phryd bydd y cyfleusterau addysgol newydd arfaethedig yn cael eu darparu?

Bydd y cyfleusterau addysg newydd yn cael eu darparu ar y safle. Bydd yn ofynnol i'r datblygwr ddarparu'r tir a chyfraniad ariannol i'r Awdurdod Addysg Lleol yn unol â Chanllawiau Cynllunio Atodol Cyfleusterau Addysg a Chyfleusterau Datblygiad Preswyl 2021 (neu ddiweddariadau dilynol o'r canllawiau). Mae hyn wedi'i gynnwys yn yr uwch-gynllun dangosol a'r arfarniadau hyfywedd penodol i'r safle i ddangos bod y cyfleusterau newydd yn gyflawnadwy ac wedi'u hystyried fel rhan o'r dyraniad arfaethedig o'r cychwyn. Nodir y gofynion yn PLA5, sy'n angenrheidiol i ddatgan bod y datblygiad yn y dyfodol yn dderbyniol mewn egwyddor. Mae'r Cynllun Cyflawni Seilwaith (IDP, SD77, 2022) hefyd yn darparu rhestr sengl o'r holl seilwaith angenrheidiol i ddatgan bod y datblygiad yn dderbyniol mewn termau cynllunio, gan gynnwys cyfleusterau addysg. Bydd angen i'r dyraniad ddarparu seilwaith ategol priodol fel y cyfeirir ato yn y Cynllun Cyflawni Seilwaith er mwyn gallu darparu'r cwantwm o ddatblygiad arfaethedig o fewn cyfnod y cynllun.

Bydd yr amserlenni cyflawni ar gyfer y cyfleusterau addysg newydd yn cael eu nodi trwy gytundeb adran 106, a gaiff ei fonitro trwy drothwyon meddiannaeth anheddau, i sicrhau cyflawniad amserol yr ysgolion trwy drafodaeth â'r Awdurdod Addysg Lleol.

g) Beth yw dulliau ac amserlenni cyflawni'r safle?

Mae Polisi Thematig PLA5 yn nodi'r gofynion penodol i'r safle ar gyfer y Tir i'r Dwyrain o'r Pîl, o fewn cyd-destun SP3. Bydd hyn yn galluogi ei weithredu, yn unol â'r Strategaeth Dwf a Gofodol a nodir yn SP1 a Dyraniadau Strategol a nodir yn SP2.

Mae'r Atodiad Gweithredu a Chyflawni hefyd yn nodi'r materion allweddol, cyfyngiadau, cyfnodau a mesurau lliniaru sy'n ofynnol i gyflawni'r safle, ac o'r rhain mae dangosyddion ac ysgogyddion monitro wedi'u pennu. Mae'n darparu trosolwg o faterion gweithredu a chyflawni penodol i'r safle, gan gynnwys cyfyngiadau safle, camau lliniaru angenrheidiol a mesurau gwneud iawn. Mae hyn yn hysbysu gwaith cynllunio, seilwaith a gofynion adran 106 y safle a bydd yn sicrhau eglurder i bawb ar y cam cais cynllunio. Bydd cytundeb adran 106 yn cael ei ddefnyddio i amlinellu ysgogyddion a throthwyon penodol i gyflawni'r holl rwymedigaethau cynllunio ar y safle.

Mae cyflawni'r safle wedi bod yn destun dadansoddiad cyfnodau penodol i'r safle (ar y cyd â hyrwyddwr y safle a'r Grŵp Rhanddeiliaid Taflwybr Tai) i allu datblygu'r taflwybr tai. Rhagwelir y bydd y safle'n darparu 70 o unedau preswyl yn 2026/27, a 150 o unedau preswyl bob blwyddyn ar ôl hynny; cyfanswm o 970 o unedau preswyl yng nghyfnod y cynllun. Bydd meddiannaeth yr unedau hyn yn ffurfio sail i bennu ysgogyddion adran 106 priodol i gyflawni'r rhwymedigaethau cynllunio a gofynion seilwaith, a gaiff eu monitro gan yr Awdurdod Cynllunio Lleol.

h) A yw dyraniad y SDS yn hanfodol i sicrhau cadernid y Cynllun?

Ydy, mae'r Estyniad Trefol Cynaliadwy hwn yn hanfodol i gyflawni cwantwm priodol o ddatblygiad cynaliadwy o fewn Ardal Twf Cynaliadwy y Pîl, Mynydd Cynffig a Gogledd Corneli. Mae'n cyfrif am 12% o gyfanswm y ddarpariaeth dai ac yn arddangos rhinweddau creu lleoedd uchel o ran hygyrchedd, yr amwynderau sydd ar gael a darpariaeth gyflogaeth yng nghyd-destun y sylfaen boblogaeth bresennol a'i safle yn yr hierarchaeth aneddiadau. Bydd datblygu'r safle hwn yn cyfeirio twf tuag y Prif Anheddiad Sylfaenol sy'n arddangos angen uchel am dai fel y nodir yn yr asesiad o'r farchnad dai leol a bydd yn galluogi ystod o seilwaith ategol arall i gael ei gyflawni, gan gynnwys dwy ysgol gynradd newydd, cyfleusterau hamdden, priffyrdd a gwelliannau teithio llesol, gan gynnwys pont newydd i gerddwyr a beicwyr dros y rheilffordd sy'n cysylltu'r safle'n ddiogel â'r Pîl. Cefnogir y safle gan dystiolaeth helaeth o hyfywedd a chyflawnadwyedd ac mae'n cyflwyno cyfle allweddol am ddatblygiad newydd cynaliadwy dros gyfnod y cynllun er mwyn helpu i wireddu Gweledigaeth ac Amcanion y CDLI a sicrhau gweithrediad y Strategaeth Adfywio a Thwf Cynaliadwy.